

Nr 104.

Ankom till riksdagens kansli den 17 maj 1915 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till alkoholistvården.

(3:e avd.)

Uti den till riksdagen den 14 januari 1915 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t i punkt 60 under sjätte huvudtiteln föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående anslag till alkoholistvård, som kunde komma att avlåtas, tillsvidare för ändamålet beräkna ett anslag å extra stat för år 1916 av 244,000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i en den 16 april 1915 till riksdagen avlåten proposition (nr 166) under återopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1916 anvisa:

dels ett förslagsanslag av 30,000 kronor såsom bidrag till driftkostnaderna för statens vårdanstalt för alkoholister å Venngarn;

dels ett förslagsanslag av 125,000 kronor såsom bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader;

dels ett förslagsanslag av 10,000 kronor till bestridande av statens kostnader för farliga alkoholister, handräckning, läkarutlåtanden, vittnesersättningar m. m.;

dels ett anslag av 30,000 kronor såsom bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter;

dels ock ett anslag av 3,600 kronor till sakkunnigt biträde hos socialstyrelsen för ärenden rörande alkoholistvård,

eller sålunda till bestridande av kostnader för alkoholistvården tillhoppa 198,600 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Vidare hava herrar *A. Petré*n och *G. H. von Koch* i en inom första kammaren väckt motion (nr 95) hemställt, att riksdagen till bestridande av kostnaderna för alkoholistvården måtte bevilja den i statsverkspropositionen för detta ändamål upptagna summan av 244,000 kronor, och att härav måtte som »bidrag till anordnande av erkända anstalter» utgå högst 75,400 kronor, därav 24,092 kronor till nu befintliga alkoholistanstalter i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, medan återstående 51,308 kronor ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för att användas som bidrag till anordnande av nya alkoholistanstalter, som upprättas av annan än landsting eller kommun och för vilka sökes erkännande för mottagande av jämväl tvångsinternerade, med ett belopp som motsvarar halva anläggningskostnaden, dock högst 1,000 kronor för varje vårdplats.

Beträffande de till stöd för denna hemställan anförda skälen hänvisas till motionen.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition i ämnet (nr 155) har 1914 års senare riksdag, dels medgivit, att Venngarns kungsgård i S:t Olovs socken av Stockholms län finge den 14 mars 1915 upplåtas till anordnande av en statens vårdanstalt för alkoholister; dels på extra stat för år 1915 anvisat ett belopp av 373,500 kronor, därav 293,500 kronor för anordnande av nämnda vårdanstalt och 80,000 kronor för anstaltens förseende med inventarier, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel redan under år 1914 utanordna därav erforderliga belopp; dels ock å extra stat för år 1915 anvisat ett förslagsanslag av 10,000 kronor för bestridande av anstaltens driftkostnader.

Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande proposition har grundats på avgivet utlåtande av kommitterade för verkställande av utredning *dels* angående behovet och beskaffenheten av sådana statsanstalter för vård av alkoholister, som avses i 2 § av interneringslagen, *dels* rörande statsbidrag till alkoholistanstalter, som av Kungl. Maj:t erkännas såsom allmänna, *dels ock* rörande anslag till övriga enskilda alkoholistanstalter, i vilket utlåtande kommitterade framlagt förslag till bestämmelser, avseende en enhetlig och fullständig reglering av alkoholistvården. Denna kommer att med hänsyn till interneringslagen, huvudsakligen bedrivas å tre slags anstalter nämligen statsanstalter och erkända anstalter, vilka båda äro att anse såsom allmänna och sålunda avsedda för vård av internerade, samt enskilda anstalter.

Statsanstalt är avsedd för alkoholister, om vilkas intagande å allmän anstalt Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnat (tvångsinternerade) och företrädesvis för sådana, som på grund av far-

lighet, brottslighet, svårhanterlighet eller dåligt inflytande på medpatienter måste anses kräva en mer sträng och noggrann vård.

Å de erkända anstalterna skulle mottagas ej blott tvångsinternerade utan även personer, som sökt inträde enligt 26 § interneringslagen (frivilligt internerade). Till erkänd anstalt skulle kunna överflyttas patient, som varit intagen å statsanstalt och befunnits lämpligen kunna vårdas under lindrigare regim. För enskilda anstalter med statsbidrag skulle i åtskilliga avseenden gälla samma bestämmelser som för erkända anstalter. Enskilda alkoholistanstalter utan statsbidrag skulle tillsvidare ej inbegripas under regleringen rörande alkoholistvården.

Uppsikten över de allmänna alkoholistanstalterna skulle anförtros åt socialstyrelsen.

Departementschefen har emellertid, då den erfarenhet, som förefunnnes rörande alkoholisters behandling, vore ganska obetydlig samt auktoriteterna på förevarande område företrädde mycket olikartade meningar, ansett försiktigheten bjuda att ej ännu söka åvägbringa någon dylik fullständig reglering av alkoholistvården.

Kungl. Maj:ts förevarande proposition avser därför att bereda erforderliga anslag till särskilda sidor av den alkoholistvård, som under år 1916 kommer att förefinnas.

Sakkunniga för uppgörande av förslag till en statsanstalt vid Venn-Statsanstalten
vid Venn garngarn hava framlagt följande förslag till stat för anstalten:

Utgifter.

Avlöningar	kronor	30,000:—
Utspisning för personal, 15 personer 365 dagar à 0,80	»	4,380:—
» » patienter, 100 » 350 » à 0,80	»	28,000:—
Beklädnad.....	»	1,000:—
Värme och lyse	»	13,000:—
Tvätt och renhållning.....	»	2,000:—
Fastighetens underhåll.....	»	4,000:—
Underhåll och nyanskaffning av inre inventarier.....	»	1,000:—
Inköp av arbetsmaterial.....	»	3,000:—
Underhåll och anskaffning av jordbruksinventarier, inköp av utsäde, foder etc.	»	6,000:—
Flitpenningar.....	»	6,000:—
Läkemedel och instrument	»	1,000:—
Diverse omkostnader.....	»	3,620:—

Summa kronor 103,000:—

Inkomster.

Avgifter för 100 patienter à 1,50 under 350 dagar	kronor	52,500: —
Inkomst av patienternas arbete inom anstalten	»	10,000: —
Inkomst av jordbruk och trädgård	»	15,000: —
Statens tillskott	»	25,500: —
		Summa kronor 103,000: —

Därefter hava emellertid de sakkunniga avgivit nedanstående förteckning över den för anstalten erforderliga personalen jämte för densamma beräknade avlöningsbelopp, uppgående allenast till en summa av 27,000 kronor.

Föreståndare	4,000 kronor,
läkare	2,000 »
predikant	600 »
bokhållare	1,600 »
husfader	1,600 »
befallningsman	1,600 »
maskinist	1,200 »
3 vårdare	3,000 »
4 »	2,400 »
1 sjukvårdare (eller sköterska)	600 »
hushållerska	600 »
bagerska	400 »
tvätterska	400 »
3 köksbiträden	750 »
trädgårdsmästare	1,000 »
ladugårdsförman	900 »
stallförman	800 »
fördräng	800 »
extra personal och vikariatsarvoden	2,750 »
27,000 kronor.	

Beträffande det för avlöningar beräknade beloppet 27,000 kronor, har departementschefen på grund av uti avgivna yttranden gjorda erinringar och med hänsyn till den stora betydelse det måste hava för alkoholistvården, att statens alkoholistanstalt å Venngarn blir utrustad med en såväl kvalitativt som kvantitativt fullt tillfredsställande personal, ansett ifrågasvarande anslagspost böra höjas till det ursprungligen

beräknade beloppet, 30,000 kronor. Om avlöningsbeloppen för de särskilda befattningshavarna skulle, anför departementschefen vidare, det sedermera ankomma på Kungl. Maj:t eller i vissa fall måhända lämpligare på uppsiktsmyndigheten eller anstaltens styrelse att bestämma.

Beträffande patientavgiften har kommitterade ansett densamma böra utgå med 1 krona 50 öre för vård dag, under det de sakkunniga och medicinalstyrelsen hålla före, att ifrågavarande avgift borde nedsättas till 1 krona för dag. Socialstyrelsen har ansett att åtskilliga skäl tala för vårdavgiftens fastställande till 1 krona 50 öre. Å andra sidan måste erkännas, att fall torde kunna förekomma, där en sådan avgift skulle verka som ett oöverstigligt hinder för ernående av en måhända synnerligen välbehörlig internering. Till undvikande av dylika konsekvenser syntes det kunna ifrågasättas, om icke anstaltens styrelse skulle kunna bemyndigas att i särskilt ömmande fall, d. v. s. då vårdbehovet vore särskilt trängande men förmågan att bära kostnaderna för vården särskilt svag, medgiva nedsättning av avgiften till 1 krona för ett visst antal, t. ex. högst en tredjedel av det för anstalten avsedda patientantalet.

Departementschefen ansluter sig till det lägre avgiftsbeloppet samt anför, att socialstyrelsens förslag visserligen skulle bryta udden av gensagorna mot det högre avgiftsbeloppet; men otvivelaktigt skulle mycket stora svårigheter möta att avgöra, i vilka fall den lägre avgiften skulle medgivas.

Det ingivna statförslaget skulle sålunda, enligt vad departementschefen härefter anför, ändras i två avseenden. Det å inkomstsidan upptagna beloppet för patientavgifter, 52,500 kronor, skulle minskas med 17,500 kronor och slutsumman för avlöningen ökas med 3,000 kronor. Härigenom uppstode en brist i den föreslagna staten å 20,500 kronor att täckas genom ytterligare statsanslag. Då det i staten beräknade anslagsbeloppet uppginge till 25,500 kronor, skulle sålunda förenämnda ändringar medföra, att det årliga anslagsbehovet ökades till 46,000 kronor.

Enligt vad upplyst blivit, läser emellertid anstalten icke komma att öppnas före den 1 juli 1916. Departementschefen har likväl icke ansett lämpligt att nedsätta det för nämnda år erforderliga anslaget till hälften eller 23,000 kronor, enär dels vissa befattningar kunde behöva tillsättas före nyssnämnda dag, dels ock inkomsterna av patienternas arbete samt av jordbruk och trädgård under den första verksamhetstiden knappast kunde förväntas uppgå till därför beräknade belopp. Departementschefen har stannat vid en ökning, motsvarande ett kvartals avlöningar, eller

7,000 kronor. Anslaget har sålunda för år 1916 beräknats till ett belopp av 30,000 kronor.

*Statsbidrag
till erkända
och enskilda
alkoholist-
anstalter.*

Kommitterade hava vidare framlagt förslag till grunder för tilldelande av statsbidrag åt erkända och enskilda alkoholistanstalter, enligt vilka grunder dylikt bidrag skulle utgå till erkända anstalter med 1 krona 50 öre för tvångsinternerade och 1 krona 25 öre för frivilligt internerade samt till enskilda anstalter med 1 krona, allt per dag och patient, som vårdats å anstalten. Statsbidrag skulle icke utgå för vård av patienter, för vilka erlagts högre vårdavgift än 1 krona 50 öre. Enskilda anstalter, som redan erhållit statsunderstöd, skulle dock efter prövning i varje särskilt fall kunna tilldelas sådant understöd jämväl där vårdavgiften uppgått till högst 3 kronor.

I fråga om de föreslagna beloppen har departementschefen anslutit sig till kommitterades förslag, dock under uttalande av att desamma icke borde fastslås såsom under alla förhållanden gällande utan vara att anse såsom maximibelopp.

Med anledning av att socialstyrelsen ifrågasatt lämpligheten av att göra statsbidraget beroende därav, att patientavgiften ej överstege 1 krona 50 öre eller, i fråga om redan befintliga anstalter med statsbidrag, 3 kronor, då en sådan bestämmelse i många fall skulle omöjliggöra upprättandet av anstalter med något högre ehuru skäligen måttliga patientavgifter, har departementschefen föreslagit att statsbidrag skulle kunna tilldelas alla anstalter, oavsett om de äro redan befintliga eller ej, för patienter, varför erlades vårdavgift ej överstigande 3 kronor.

Beträffande sättet för beräkandet av statsbidrag har kommitterades förslag att bidraget skulle utgå efter vård dagar i stället för såsom hittills väsentligen efter antalet befintliga vårdplatser, mött starka gensagor från de nuvarande anstalternas sida, vilka befara, att detta beräkningssystem skulle medföra en försämring av anstalternas ekonomiskt skäligen svaga ställning.

Socialstyrelsen medger, att goda skäl kunna anföras till förmån för kommitterades förslag men befarrar, att härigenom utsikterna skulle minskas att erhålla tillräckligt antal vårdplatser. Styrelsen föreslår därför en kombinerad beräkningsgrund, enligt vilken statsbidraget till alkoholistanstalternas driftkostnader skulle utgå med dels ett fast belopp, motsvarande hälften av det föreslagna statsbidraget per patient och dag, mångfaldigat med antalet dagar på året och befintliga vårdplatser, och dels ett belopp, svarande mot nämnda hälft, mångfaldigat med summan av de särskilda patienternas vård dagar under året. Det förstnämnda beloppet skulle kunna utbetalas i förskott.

Departementschefen har anslutit sig till socialstyrelsens förslag, dock med det tillägg, att anstalterna skulle medgivas en viss övergångstid för att anpassa sig efter de nya förhållandena. I sådant syfte har departementschefen föreslagit, att anstalterna under de närmaste tre åren i regel skulle tillförsäkras ett statsbidrag, uppgående till minst det belopp, som anstalten uppburit för nästföregående år, minskat med 10 procent.

Under antagande att interneringslagen skulle komma att träda i kraft den 1 juli 1916 har departementschefen beräknat erforderligt statsbidrag för förra hälften av nämnda år till 41,860 kronor.

Antalet av de enskilda anstalter, som kunde komma att bli erkända, läte sig icke beräknas. Med ett antaget statsbidrag av i medeltal 1 krona 25 öre för vård dag skulle emellertid för årets senare hälft erfordras ett anslag av 52,612 kronor 50 öre.

Tages hänsyn till 2 planerade anstalter, en för Stockholm och en för Göteborg, skulle ytterligare erfordras ett belopp av 34,312 kronor 50 öre.

Sammanlagda beloppet skulle sålunda uppgå till 128,785 kronor, vilken summa departementschefen emellertid, då full beläggning icke kunde förväntas, avrundat till 125,000 kronor.

För anstaltsvård åt farliga alkoholister, som enligt myndighets beslut skola interneras och för vilka kostnaden skall gäldas av statsverket, för internering på ansökan av polismyndighet, för patienters resa vid överflyttning m. m. samt för bestridande av kostnad för polismyndighets handräckning vid patienters internerande å anstalt hava kommitterade beräknat ett belopp av 17,300 kronor.

Utgifter för farliga alkoholister, handräckning m. m.

Departementschefen har av anförda skäl ansett nämnda belopp kunna för år 1916 nedsättas till 10,000 kronor.

Härefter har till behandling upptagits särskilda till Kungl. Maj:ts ingivna framställningar om anslag till anstalters byggnader, inventarier m. m. I sådant avseende föreslås statsanslag till nedan angivna ändamål enligt följande fördelning:

Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter.

Till bestridande av kostnaderna för ett ved- och materialskjul vid kuranstalten Solvik å Styrsö	kronor	800: —
såsom bidrag till kostnaderna för vissa ändrings- och reparationsarbeten vid Strängnäs stifts alkoholist-		

Transport kronor 800: —

	Transport kronor	800: —
hem vid Härnö ävensom för inköp av skärmaskin och stilar för bokbinderiarbete samt en utombordsmotor åt hemmet	»	1,422: —
såsom bidrag till kostnaderna för uppförande av finsk badstu med karbad och dusch samt tvättstuga med ångtork och mangelbod vid frälsningsarméns alkoholisthem för mindre bemedlade å Kurön	»	8,000: —
till uppförande av en ny anstaltsbyggnad för Flodakolonien nr 2 i Hästveda	»	9,870: —
till uppförande av en svinhusbyggnad vid arbetshemmet Björknäs	»	4,000: —
	eller tillhopa kronor	24,092: —

Med hänsyn till önskvärldheten av att vid tiden för interneringslagens ikraftträdande äga tillgång till ett ökat antal vårdplatser har den begärda anslagssumman förhöjts till 30,000 kronor.

Förenämnda motion avser att detta anslag skulle höjas med 45,400 kronor eller till 75,400 kronor.

Med anledning av vad av kommitterade, i avseende å önskvärldheten att underlätta tillkomsten av ökat antal vårdplatser, framhållits därom, att militära lägerplatser, som icke vidare användas för sitt ändamål, lämpligen kunde tagas i anspråk för anordnande av allmänna alkoholistanstalter samt att jämväl andra kronan tillhöriga domäner torde väl lämpa sig för enahanda användning, har departementschefen anført följande:

»Vad kommitterade sålunda föreslagit, vore utan tvivel ägnat att kraftigt främja tillkomsten av erkända anstalter. Enligt vad jag inhämtat, föreligger för närvarande en framställning om rätt till disponerande för ifrågavarande ändamål av en förutvarande militär lägerplats. Med hänsyn till de jämförelsevis stora områden, som i allmänhet torde erfordras för anordnande av alkoholistanstalter, eller av andra skäl torde visserligen hinder lätteligen kunna möta för tillmötesgående av framställningar i nu berörda syfte. I sådana fall, där avsevärdare olägenheter eller förluster för statsverket icke kunna förväntas uppkomma därav, anser jag emellertid landsting, kommuner, föreningar, stiftelser och enskilda, vilka ämna uppföra erkända alkoholistanstalter, böra, efter av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall verkställd prövning, utan särskild ersättning till kronan och på de villkor i övrigt, Kungl.

Maj:t kan finna skäligt bestämma, kunna erhålla upplåtelse av för anläggningen erforderlig, kronan tillhörig mark i enahanda omfattning, som är stadgad i fråga om upplåtelse av kronomark till tuberkulos-sjukvårdsanstalter.»

Enligt vad ovan anförts, skulle uppsikten över de allmänna alkoholistanstalterna tillkomma socialstyrelsen. Kommitterade hava ansett, att härtill bör knytas en inspektionsverksamhet, förnämligast avseende kontroll på ort och ställe över anstalters iakttagande av gällande författningar, fastställda villkor för statsbidrag samt andra meddelade föreskrifter. Inspektionen skulle vidare gälla lokala anordningars lämplighet, patienters utspisning och vård, anstalternas ekonomiska förhållanden samt deras ändamålsenliga skötsel överhuvud. För fullgörandet av dessa uppdrag hava kommitterade föreslagit inrättandet av en inspektörsbefattning inom socialstyrelsen.

*Sakkunnigt
biträde hos
social-
styrelsen.*

Medicinalstyrelsen ansluter sig till kravet på central inspektion, men håller före, att densamma tillsvidare torde bliva mindre omfattande med hänsyn till anstalternas ringa antal.

Departementschefen har ansett, att de ifrågavarande uppgifterna skulle kunna behörigen tillgodoses inom ramen av ett belopp, som tillsvidare bör begränsas till 3,600 kronor för år räknat. Med hänsyn till det omfattande organisationsarbete, som måste föregå interneringslagens ikraftträdande, bör, anför departementschefen vidare, sådant biträde stå till uppsiktsmyndighetens förfogande under hela året 1916 och sålunda det nyss angivna beloppet i sin helhet nu anvisas.

Beträffande det begärda anslaget till driftkostnader vid statsanstalten å Venngarn anser sig utskottet böra biträda Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser vårdavgiften å anstalten.

*Utskottets
yttrande.*

Vad däremot angår frågan om avlöning åt befattningshavare vid anstalten vill utskottet till en början framhålla, att, vid det förhållande att något definitivt förslag till stat för nämnda befattningshavare ännu ej upprättats, utskottet icke kunnat ingå i en närmare prövning av vare sig antalet befattningshavare eller de ifrågasatta avlöningsbeloppen. Utskottet har emellertid icke kunnat undgå att uppmärksamma, att Kungl. Maj:ts förslag i båda dessa avseenden innebär en ökning mot vad förut beräknats, och detta innan ännu anstalten trätt i verksamhet.

Såsom ovan nämnts, har departementschefen anført, att det skulle ankomma på Kungl. Maj:t eller i vissa fall underordnad myndighet att bestämma om avlöningsbelopp för de särskilda befattningshavarna. En sådan anordning kan utskottet icke biträda. Utskottet anser sig

i stället kunna förvänta, att Kungl. Maj:t vid början av nästkommande riksdag framlägger förslag till stat för anstaltens personal, på det att riksdagen må kunna fatta beslut i frågan i så god tid, att de löneförhöjningar, som för år 1917 må komma att beviljas, skola kunna, åtminstone i huvudsak, vinna tillämpning jämväl under år 1916.

Då emellertid anstalten beräknats träda i verksamhet under nästkommande år och anslag sålunda redan nu erfordras för anstaltens driftkostnader, får utskottet tillstyrka beviljande av det härför av Kungl. Maj:t äskade beloppet av 30,000 kronor, varvid utskottet emellertid förutsätter, att det för samma ändamål på innevarande års stat beviljade anslag å 10,000 kronor kommer att statsverket besparas.

Mot de begärda anslagen till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader samt till bestridande av statens kostnader för farliga alkoholister, handräkning m. m. har utskottet intet att erinra.

Vad angår sättet för beräkning av statsbidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalter, har utskottet funnit övertygande skäl tala för att dylikt bidrag beräknas efter antalet vård dagar. Med hänsyn till önskvärdheten av att icke alltför stora rubbningar förorsakas i de nuvarande anstalternas ekonomi, har utskottet emellertid ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag om en övergångstid av tre år, under vilken anstalterna i regel skulle tillförsäkras ett statsbidrag, uppgående till minst det belopp, vederbörande anstalt uppburit för nästföregående år, minskat med 10 procent.

Vidkommande anslaget å 30,000 kronor såsom bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter har i förenämnda motion hemställts om ökning av detsamma. Utskottet anser emellertid, att någon erfarenhet angående det behov av vårdplatser, som efter interneringslagens trädande i kraft må förefinnas, bör avvaktas, innan ytterligare statsmedel anslås för detta ändamål. Utskottet får sålunda tillstyrka det begärda anslaget å 30,000 kronor såsom bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter.

Med anledning av departementschefens uttalande beträffande användandet av militära lägerplatser för anordnande av allmänna alkoholistanstalter har utskottet under hand inhämtat, att proposition i ämnet läres vara att förvänta till en kommande riksdag. Vid sådant förhållande anser utskottet något yttrande i denna del icke erforderligt.

Det till sakkunnigt biträde hos socialstyrelsen för ärenden rörande alkoholistvård begärda anslaget å 3,600 kronor har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet får sålunda hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning och med avslag å herrarnas Petréns och von Kochs förenämnda motion i vad den samma skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag, på extra stat för år 1916 anvisa:

a) ett förslagsanslag av 30,000 kronor såsom bidrag till driftkostnaderna för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister;

b) ett förslagsanslag av 125,000 kronor såsom bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader;

c) ett förslagsanslag av 10,000 kronor till bestridande av statens kostnader för farliga alkoholister, handräckning, läkarutlåtanden, vittnesersättningar m. m.;

d) ett anslag av 30,000 kronor såsom bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter;

e) ett anslag av 3,600 kronor till sakkunnigt biträde hos socialstyrelsen för ärenden rörande alkoholistvård,

eller sålunda till bestridande av kostnader för alkoholistvården tillhopa 198,600 kronor.

Stockholm den 17 maj 1915.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. J. G. Swartz*, *S. H. Kvarnzelius*, *O. Jonsson*, *O. M. Strömberg*, *H. F. Lamm*, *H. H. K. Ericson*, *C. G. Ekman*, *A. C. Lindblad*, *G. M. H. Ekelund*, *J. Nilsson*, *A. Pers* och *K. A. Malmborg* samt

från andra kammaren: herrar *A. Ekman*, *H. Andersson* i Skivarps, *K. V. Rydén* i Malmö, *C. Persson* i Stallerhult, *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *J. Ström*, *A. Anderson* i Råstock, *H. Lemke*, *S. E. Andersson* i Hägelåkra, *J. Andersson* i Stjärte och *J. A. Ingvarson*.